

Soběkury

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Přeštice

Nadmořská výška: 398 m n. m.

Počet obyvatel: 597

Adresa URL: www.sobekury.cz

Okres: Plzeň-jih

GPS souřadnice: 49.576186N, 13.239040E

První pís. zmínka: 1239 (782 let)

PSČ: 334 01

Historie obce Soběkury

Jak dokládají archeologické nálezy, bylo okolí Soběkur osídleno již v pravěku lidem mohylové kultury. Přesný datum vzniku obce Soběkury nemůžeme s jistotou určit, dá se však předpokládat, že její počátky sahají až do první poloviny 13. století. První dochovaný písemný záznam o obci pochází z roku 1239, je jím darovací smlouva krále Václava I. sestře Anežce. V těchto dobách byl pro obec užívaný název "Zobekur", který se v průběhu staletí vyvíjel až do dnešní podoby. Roku 1309 měl ves zapsanou Břetislav z Rýzemberka, od roku 1420 pak Soběkury náležely k hradu Skála u Přeštic, který vlastnili bratři Jan a Vilém. Do života Soběkur ničivě zasáhly husitské války. O tom, jakou škodu husitská válečná tažení ve zdejší kraji napáchala, jasně svědčí fakt, že nejbližší sousední obce Soběkur (Horušany, Jesení a Tuřany) v těchto letech zanikly. Samy Soběkury pak ještě potřebovaly řadu let, aby se z prožitých útrap plně vzpamatovaly. Roku 1449 zapsal král Vladislav Soběkury Půtovi z Rýzemberka, o sto let později měla ves spolu s polovinou Přeštic ve vlastnictví Markéta Kočovská z Křimic. V 16. století tedy Soběkury patřily k Přešticím, v 17. století se dostaly do vlastnictví pánů z Klenové. Zajímavými jsou zajisté první jména zdejších obyvatel, známá z počátku 17. století. Některým selským dvorům se podle nich říká dodnes - např. u Kličků, Lukšů, Šalomů či Housarů... 17. století bylo velice bouřlivým obdobím. Nejprve proběhlo stavovské povstání, po němž následovala třicetiletá válka. Těžká léta Soběkury značně poznamenala, teprve hospodářský rozvoj počátku 18. století přinesl zlepšení nedobré situace zdejších obyvatel. Již od roku 1692 Soběkury náležely k Merklínu, u něj pak zůstaly až do roku 1850. Roku 1713 je v obci zaznamenáno 18 sedláků a 3 chalupníci. První polovina 18. století byla ve znamení značného rozvoje a prosperity, v roce 1787 tak Josefínský katastr uvádí již 48 čísel sedláků, chalupníků a domkářů a dvě výsadní hospody. V této době začal tehdejší majitel Soběkur hrabě Vít z rodu Morzinů také osazovat skalnatou půdu Horušan novými osadníky, kterým za nájem přidělil polnosti, čímž povstala Skalka. Po smrti dalšího Morzina - Petra - Soběkury zdědil Josef Krakovský, hrabě z Kolovrat. Ten se do tváře obce zapsal výstavbou návesní kaple Povýšení sv. Kříže, provedené v roce 1829. Polovina 19. století byla pro obyvatele Soběkur velice významným obdobím - roku 1848 bylo zrušeno poddanství, o dva roky později se pak obce staly samostatnými správními jednotkami. V této době obec čítala 314 obyvatel a bylo zde na 51 domků. Na Skalce žilo ve stejné době 71 obyvatel v deseti domech. Děti ze Soběkur musely odedávna docházet do školy v Dnešicích, pro přeplněnost této školy však byla povolena výstavba nové školy v Soběkurech. Od roku 1888 tak obec měla svou vlastní obecní školu. Konec 19. století se v celé zemi vyznačoval velkým kulturním a společenským rozvojem, byla zakládána celá řada různých spolků a organizací, lidé pořádali nejrůznější společenské akce... Také v

Soběkurech můžeme pozorovat takovýto rozvoj - např. v roce 1888 byl založen zdejší dobrovolný hasičský sbor. Vedle kulturního rozvoje však Soběkury zažívaly také velký rozvoj hospodářský - industrializace, probíhající v celém kraji na konci 19. století, přinesla rozšíření obce a zvýšení počtu jejích obyvatel. Podle sčítání z roku 1890 bylo v Soběkurech obydleno 63 stavení a žilo zde 332 obyvatel. V roce 1904 byla vybudována ulice na Františku, po jejíchž stranách pak probíhala výstavba nových obytných domů.

Roku 1914 vypukla první světová válka. Spolu s ní skončil poklidný a spokojený život, kterým Soběkury žily, a nastala doba trápení, strachu a nedostatku.

Po válce vznikla samostatná Československá republika. Její vznik byl v Soběkurech přivítán s nadšením. Nedlouho po válce se život v obci opět vrátil do starých kolejí a brzy zde nastalo další období rozvoje. V letech 1928 - 1931 proběhla výstavba jedenácti nových domků, obec tak dosáhla 104 popisných čísel, v nichž žilo 671 obyvatel.

Třicátá léta přinesla velkou hospodářskou krizi. Doba prosperity a spokojenosti tak skončila, místo ní začala vládnout velká nezaměstnanost a bída. Když pak v sousedním Německu převzal moc Hitler, panovala v celé zemi napjatá atmosféra. Československo sice byl odhodláno své území v případě nacistického vpádu bránit, po podepsání Mnichovské dohody dne 30. září 1938 však již byl veškerý odpor zbytečný a pohraničí tak obsadila německá vojska. Pohraničí však bylo pouze prvním krokem... Dne 15. 3. 1939 byly německým vojskem obsazeny i Soběkury a jejich okolí. Druhá světová válka se nezadržitelně blížila.

Válka pro Soběkury skončila dne 5. května roku 1945, kdy do okolí obce dorazila americká armáda. Nějakou dobu po skončení války ještě přetrvávaly problémy se zásobováním apod., netrvalo však dlouho a Soběkury se nadechly k dalšímu rozvoji, vznikly zde dvě nové ulice rodinných domků.

